

ОСОБЛИВОСТІ НЕТАРИФНОГО МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В КРАЇНАХ ЄС

Сучасні процеси глобалізації та глибокого взаємного проникнення національних економік різних країн потребують побудови та впровадження системи нетарифного регулювання, головною метою якої є перш за все захист національного товаровиробника та дотримання визначеного рівня якості імпортованої продукції. Країни ЄС за допомогою нетарифного регулювання проводять гнучку та цілеспрямовану політику захисту щодо тих галузей, які відіграють важливе значення в економіці країни. Причому необхідно наголосити на тому, що нетарифні заходи можуть бути направлені як на окремі види товарів, так і на конкретну країну.

Усі нетарифні заходи прийнято ділити на п'ять груп: технічні бар'єри, санітарні і фітосанітарні заходи, передвідвантажувальні інспекції, кількісні обмеження, контроль над цінами. Найбільшою групою заходів нетарифного регулювання є технічні бар'єри, оскільки майже 2/3 міжнародної торгівлі регулюється тим чи іншим видом технічних бар'єрів [1]. Практика державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності у європейських країнах, незважаючи на декларативну прихильність до принципів вільної торгівлі, свідчить, що триває жорстке, часто приховане з метою захисту національних ринків, використання нетарифних обмежень. За оцінками Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), нетарифні заходи охоплюють від 18 до 30 % обсягів світової торгівлі та застосовуються розвиненими країнами відносно 17 % імпорту, у тому числі до 50 % металопродукції, 25 % текстильних виробів та 44 % продукції сільського господарства [2].

Відмітимо, що в залежності від сектору економіки, нетарифні обмеження можуть застосовуватися неоднаково, що викликане технічними особливостями та рівнем розвитку конкретної галузі. Наприклад, виробництво сільськогосподарської продукції жорстко регулюються з огляду на принципи захисту прав споживачів, охорони довкілля та технічні стандарти. Проте інші групи товарів менш підпадають під регулювання нормативними актами. Так, країнами ЄС у зовнішній торгівлі текстилем, папером, деревиною, гумою і пластиком, мінеральними продуктами переважно застосовуються технічні бар'єри [3]. Необхідно відзначити, що не всі заходи нетарифного регулювання носять лише протекціоністський характер та покликані захистити внутрішній ринок від конкуренції імпортованих товарів. Однією з головних причин розробки системи технічних бар'єрів є контроль за якістю іноземної продукції та турбота про життя та здоров'я своїх громадян, які є її кінцевим споживачем. Для порівняння, в Україні нетарифні заходи стосуються переважно захисту внутрішнього виробництва, а проблема захисту споживачів через пріоритетні показники якості і безпечності товарів не є пріоритетною. Така ситуація пов'язана насамперед зі застарілим та недосконалим нормативно-правовим забезпеченням технічного регулювання, вимоги якого є не такими жорсткими, як європейські, що дозволяє імпортованим товарам практично без перешкод перетинати митний кордон. Проте українським товарам важко зайти на європейські ринки через невідповідність стандартам якості, які прийняті в ЄС.

Таким чином, однією з головних особливостей нетарифного митного регулювання в країнах ЄС є наявність системи технічних бар'єрів, що дозволяє не тільки проводити політику захисту національних ринків, а й контролювати належний рівень імпортованої продукції, захищаючи таким чином здоров'я своїх громадян. В Україні необхідна гармонізація технічного регулювання до міжнародних стандартів, вказівок і рекомендацій, що дозволить українському виробнику вийти на зовнішні ринки та підвищити конкурентоспроможність вітчизняної продукції.

Література:

1. Мельник Т. Нетарифне регулювання у країнах ЄС / Т. Мельник, К. Пугачевська // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2014. – № 2. – С. 15-28.;
2. Офіційний сайт ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.asp>;
3. Ковальова М. Л. Нормативно-правове супроводження експорту виробів з деревини як напрям підвищення конкурентоздатності економіки / М. Л. Ковальова // Регіональний розвиток – основа розбудови української держави : зб. наук. праць ДонДУУ. – Донецьк, 2012. – Т. XIII – с. 138-144. - (Сер. Економіка, вип. 230).